

Υπερψηφίσθηκε από τη Βουλή το νομοσχέδιο για τη διαχείριση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Υπερψηφίσθηκε από την Ολομέλεια της Βουλής το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού με τίτλο «Σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου, με την επωνυμία “Οργανισμός Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ελληνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς Α.Ε.” (Hellenic Heritage Organisation S.A.), Αναδιοργάνωση του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.), Στρατηγική για την προστασία και ανάδειξη της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς, Εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την ανάπτυξη του Οπτικοακουστικού Δημιουργικού Τομέα, Ρυθμίσεις για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς, διαχείριση και διανομή αδιάθετων ποσών πνευματικών δικαιωμάτων και θέματα

εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού».

Με την ψήφιση του νομοσχεδίου υιοθετείται η ολοκληρωμένη στρατηγική για τη διαχείριση και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, τον εκσυγχρονισμό των δομών του Υπουργείου Πολιτισμού, την ενίσχυση του οπτικοακουστικού δημιουργικού τομέα και τη βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων.

Κατά την ολοκλήρωση της συζήτησης στην Ολομέλεια, η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη ανέπτυξε τη φιλοσοφία του νομοσχεδίου, απαντώντας παράλληλα στους ισχυρισμούς της αντιπολίτευσης περί ιδιωτικοποίησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε: «Η πολιτιστική μας κληρονομιά προστατεύεται αποκλειστικά και μόνο με κανόνες δικαίου. Οργανώνεται και αναπτύσσεται και με τα έσοδα που επιστρέφουν, μέσω του ΟΔΑΠ, στο Υπουργείο Πολιτισμού, ώστε να πραγματώσουν τους σκοπούς και την αποστολή του Υπουργείου. Ακούω όλες αυτές τις μέρες ότι “η ανώνυμη εταιρεία θα πάρει τα μνημεία”, ότι η κυριότητα περνά μέσω της ανώνυμης εταιρείας σε ιδιώτες και ότι, στην πράξη, ξεπουλάμε τα μνημεία. Το πρώτο και αδιαπραγμάτευτο: δεν υπάρχει ξεπούλημα όταν δεν υπάρχει μεταβίβαση κυριότητας. Το σχέδιο νόμου συστήνει ανώνυμη εταιρεία ως επιχειρησιακό και εκτελεστικό βραχίονα του ΟΔΑΠ, όχι ως φορέα μεταβίβασης κυριότητας μνημείων».

Η Υπουργός υπογράμμισε ότι το νομοσχέδιο δεν αφορά στο καθεστώς προστασίας των μνημείων, το οποίο παραμένει απολύτως κατοχυρωμένο από το Σύνταγμα και τον αρχαιολογικό νόμο, το ν. 4858/2021 «Περί Προστασίας των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς». «Ο δημόσιος χαρακτήρας της προστασίας και της κυριότητας των μνημείων δεν αποτελεί αντικείμενο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου. Η πολιτιστική κληρονομιά προστατεύεται από το άρθρο 24 του Συντάγματος και από τον νόμο για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς», τόνισε η Λίνα Μενδώνη. «Διαχείριση δεν σημαίνει κυριότητα. Και αφού η εταιρεία δεν έχει την κυριότητα, δεν μπορεί να προβεί σε εκποίηση. Διαχείριση σημαίνει συμβάσεις, λειτουργίες, υπηρεσίες στο όνομα και για λογαριασμό του ΟΔΑΠ, εμπορική οργάνωση, ψηφιακά συστήματα, παραγωγή προϊόντων και εξυπηρέτηση επισκεπτών, πάντα εντός των ίδιων αυστηρών θεσμικών πλαισίων που διέπουν σήμερα τόσο τον ΟΔΑΠ όσο και το Υπουργείο Πολιτισμού».

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε η Υπουργός Πολιτισμού στην ανάγκη ενίσχυσης των δομών του πολιτισμού, επισημαίνοντας ότι: «Είναι εύκολο να φωνάζεις “ο Παρθενώνας στο σφυρί”. Είναι πολύ δυσκολότερο να παραδεχτείς ότι ο πολιτισμός χρειάζεται πόρους. Ότι η πολιτιστική κληρονομιά πρέπει να συντηρείται σωστά

και με επαρκή χρηματοδότηση. Όταν δεν υπάρχουν πόροι και επικρατεί δυσλειτουργία, τότε αυτό είναι το πραγματικό ξεπούλημα των μνημείων. Η εγκατάλειψη είναι ξεπούλημα. Η φθορά είναι ξεπούλημα. Ξεπούλημα είναι να χάνονται έσοδα λόγω δυσλειτουργίας των δομών. Ξεπούλημα είναι να αφήνεις κλειστά πωλητήρια και αναψυκτήρια. Ξεπούλημα είναι να μην παρέχεις ούτε τις στοιχειώδεις υπηρεσίες στους επισκέπτες».

Κλείνοντας την ομιλία της, η Λίνα Μενδώνη υπογράμμισε: «Το νομοσχέδιο αυτό υπηρετεί τον πολιτισμό, γιατί δημιουργεί εργαλεία, κανόνες, δημόσιο έλεγχο, διαφάνεια, πόρους και αποτέλεσμα. Υπηρετεί μία καθαρή πολιτική επιλογή της τελευταίας επταετίας: ότι ο πολιτισμός είναι ζωτικό δημόσιο αγαθό και, ταυτόχρονα, στρατηγικός αναπτυξιακός πόρος. Δεν αρκεί να μιλάμε για προστασία. Πρέπει να οργανώνουμε την προστασία. Δεν αρκεί να αναδεικνύουμε τον πολιτισμό. Πρέπει να μετατρέπουμε την ανάπτυξη σε βιώσιμη λειτουργία. Δεν αρκεί να έχουμε πολιτισμό. Πρέπει να έχουμε πολιτική για τον πολιτισμό, με θεσμούς που λειτουργούν και με αποτελέσματα που μετρώνται».

Με το νέο σχέδιο νόμου δημιουργείται ένα σύγχρονο μοντέλο λειτουργίας που αξιοποιεί την τεχνολογία, ενισχύει την εξωστρέφεια του ελληνικού πολιτισμού και συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση των πολιτιστικών πόρων της χώρας, χωρίς να μεταβάλλεται ο δημόσιος χαρακτήρας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κεντρική μεταρρύθμιση αποτελεί η ίδρυση του **«Οργανισμού Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ελληνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς Α.Ε.»**, ο οποίος θα αναλάβει τον σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων προβολής, ανάπτυξης και εμπορικής αξιοποίησης της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα και διεθνώς. Ο νέος φορέας θα λειτουργεί ως επιχειρησιακός και εκτελεστικός βραχίονας του Οργανισμού Διαχείρισης και Ανάπτυξης Πολιτιστικών Πόρων (Ο.Δ.Α.Π.), αξιοποιώντας ψηφιακά εργαλεία, σύγχρονες τεχνολογίες και τεχνητή νοημοσύνη, με στόχο την ενιαία προβολή και ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας της χώρας.

Ο δημόσιος χαρακτήρας της πολιτιστικής κληρονομιάς παραμένει πλήρως διασφαλισμένος. Ο Ο.Δ.Α.Π. εξακολουθεί να διατηρεί την κυριότητα των έργων, της ακίνητης και κινητής περιουσίας του, καθώς και την ευθύνη για τα έσοδα από εισιτήρια, πωλητήρια, αναψυκτήρια και τις λοιπές δραστηριότητες. Η νέα εταιρεία δεν αποκτά κυριότητα επί των πολιτιστικών αγαθών ή της δημόσιας περιουσίας, αλλά αναλαμβάνει συγκεκριμένες επιχειρησιακές και εμπορικές αρμοδιότητες που της ανατίθενται από τον Ο.Δ.Α.Π., με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση, προβολή και αξιοποίησή τους. Η πολιτιστική κληρονομιά εξακολουθεί να αποτελεί δημόσιο αγαθό και να προστατεύεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ελληνικού

Δημοσίου.

Στο ίδιο πλαίσιο, ιδρύεται νέος δημόσιος φορέας για τη διαχείριση και ανάδειξη της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας. Ο φορέας αυτός θα έχει την ευθύνη για τον συντονισμό και τη λειτουργία επισκέψιμων υποθαλάσσιων αρχαιολογικών χώρων, όπως σημαντικά ναυάγια και άλλα μνημεία του ελληνικού βυθού, με στόχο την προστασία τους και τη βιώσιμη αξιοποίησή τους, με σεβασμό στον δημόσιο χαρακτήρα της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο προβλέπει την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης «GREECE ON SCREEN 2026-2030» για την ανάπτυξη του οπτικοακουστικού τομέα. Με τη δημιουργία σταθερού πλαισίου χρηματοδότησης επιδιώκεται η ενίσχυση του κινηματογράφου, των οπτικοακουστικών παραγωγών, των επενδύσεων και της απασχόλησης στον δημιουργικό κλάδο.

Για πρώτη φορά θεσμοθετούνται σχέδια διαχείρισης για οργανωμένους αρχαιολογικούς χώρους και Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO, εισάγεται η έννοια του αρχαιολογικού πάρκου, ενώ ιδρύονται η Εθνική Φωτοθήκη και το Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων, ενισχύοντας τη διαφύλαξη και την τεκμηρίωση του πολιτιστικού αποθέματος της χώρας.

Το νομοσχέδιο περιλαμβάνει ακόμα ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη διαχείριση και διανομή αδιάθετων ποσών πνευματικών δικαιωμάτων, καθώς και για την ενίσχυση της λειτουργίας των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, με στόχο τη μεγαλύτερη προστασία των δημιουργών και τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

Συνολικά, το νέο πλαίσιο αποτελεί μια στρατηγική επιλογή για τον εκσυγχρονισμό της πολιτιστικής πολιτικής της χώρας, συνδυάζοντας την αποτελεσματικότερη διαχείριση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς με τη διατήρηση του δημόσιου χαρακτήρα της. Στόχος είναι η προστασία των πολιτιστικών αγαθών, η ενίσχυση της διεθνούς παρουσίας της Ελλάδας και η ανάδειξη του πολιτισμού ως σημαντικού αναπτυξιακού πλεονεκτήματος.